

ÅRSRAPPORT 2003

**Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon**

ÅRSRAPPORT 2003

Kyrkje i endringstider

2003 har vore eit hektisk år for KA, dette som dei føregåande. Å fungere som ein profesjonell arbeidsgivar- og interesseorganisasjon i tider med store endringar, kamp om arbeidskraft og kamp om offentlege løyvingar, set store krav til både folkevalde og sekretariat. Som styreleiar er eg stolt over at vi har stor breidde i aktivitetane og er tilstades på mange arenaer. Samtidig er det viktig å halde fokus på det som er utfordringane i kvardagen for medlemene våre: Å ha tilstrekkeleg ressursar og kompetanse til å vere ei god kyrkje i lokalsamfunnet. Ei kyrkje som er tydeleg, enkel og truverdig.

Arne Lerheim
Styreleiar

Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon

Noen hovedtrekk

KA er en medlemsorganisasjon for rådsorgan og organisasjoner innen Den norske kirke. KA har som formål å ivareta medlemmenes felles interesser og bistå medlemme i deres virksomhet. KA har sitt kontor i Oslo, men driver en utstrakt kurs- og rådgivningsvirksomhet over hele landet. KAs øverste ansvarlige organ er Landsrådet. Det møtes en gang i året. Mellom landsrådene ledes KA av et styre på 9 representanter valgt for 4 år.

ADM. DIR. FRANK GRIMSTAD LEDER
KAS SEKRETARIAT

KIRKEØKONOMI

2003 var det året da *kirkeøkonomien* for alvor kom i fokus både i riksmidlene og på Stortinget. Lokalkirkens økonomi vinteren 2002–2003 var skral og resulterte blant annet i en del stengte kirker.

I arbeidet med å dokumentere og påvirke, gjennomførte KA en økonomiundersøkelse og arbeidet aktivt opp mot Stortinget. Det resulterte da også i 25 ekstra millioner i revidert nasjonalbudsjett for 2003. Debatten om kirkeøkonomi viser hvor vanskelig det er å finne det gode grep for å bedre kirkens økonomi, illustrert bl.a. med at verken stat eller kommune følger opp de forpliktelsene de har overfor folkekirken.

REGJERINGEN FIKK GJENNOMSLAG
FOR 25 MILL TIL DEN LOKALE KIRKE I
REVIDERT STATSBUJSETT 2003.

Utfordringen for KA er også å skape felles løsninger for medlemmene som kan virke utgiftsreducerende. Eksempler på dette er felles forsikringsordninger, kirkebyggdatabase og ENØK-tiltak.

2003 var også året da kirkelig *forsøks- og utviklingsarbeid* ble igangsatt i større målestokk. Kirken utfordres

til å tenke rasjonelt og målrettet om bruk av ressurser, samtidig som det er et klart mål å bedre rammebetingelsene. Disse utfordringene har KA tatt tak i både gjennom konferanser, fagdager og tildeling av prosjektmidler.

De økonomiske rammebetingelsene er også viktige for den *tariffpolitikk* KA kan utvikle. KA har også i 2003 forholdt seg til at lønnsutviklingen skal følge utviklingen på kommunal sektor. Vi tror dette er riktig av hensyn til å kunne rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft.

TILLIT

KA har etablert et godt og tillitsfullt forhold til arbeidstakerorganisasjonene. Et viktig skritt i å videreutvikle dette er en felles veiledning til særavtalene. Felles forståelse av særavtalene er etter vår oppfatning forebyggende i forhold til lokal uenighet. Et ledd i å bygge opp felles kompetanse og en kultur bygget på gjensidig respekt og forståelse, er felles kursing av arbeidsgivere og arbeidstakere om tillitsvalgtdordningen. Disse kursene startet høsten 2003 og fortsetter hele 2004.

KA er også meget tilfreds med at det har lyktes oss å etablere tilbud om felles opplæring for de to arbeidsgiverlinjene tilknyttet verneombudsopplæringen. Vi må fortsatt beklage at det er et noe høyt antall konfliktsaker i vår sektor. Også i 2003 har dette tatt mye tid. Utvikling i type saker der KAs sekretariat blir involvert, viser at kompetansen i å håndtere slike saker har økt hos medlemmene.

KOMPETANSE OG KVALITET

Kompetanse er for øvrig sentralt for at KAs målsettinger for virksomheten skal lykkes. Dette er en stor utfordring for KA. KA har langt på vei lyktes i å prege tenkning om ledelse lokalt i kirken. Samtidig er dette et tema som tydeligvis engasjerer og vil stå sentralt i årene som kommer. KA har også i 2003 vært en sterk talsmann for utvikling av felles opplæring og utvikling av felles verdier og profil for opplæring av kirkens ledere.

KA har dratt i gang tenkning om kvalitet i kirkelig arbeid. Også dette vil prege virksomheten i de kommende år. KA har også gjennom blant annet Kirketjenerskolen sammen med arbeidstakerorganisasjonene,

maktet å skape tilbud overfor grupper som tidligere har falt utenfor de ordinære utdanningstilbud.

Det kirkelige demokrati er helt avhengig av bevisste, engasjerte og kunnskapsrike folkevalgte for at intensjonene i det kirkelige lovverk skal virkeliggjøres. Vi konstaterer at KA ikke helt har kommet til rette med opplæringen av folkevalgte. Dette viser seg i litt dalende opplutning både om arbeidsgiverkonferansene fra de folkevalgte og kurs der folkevalgte eksplisitt er målgruppe. KA vil i tiden som kommer måtte ha fokus på hvordan man kan snu denne utvikling.

KA SAMARBEIDER

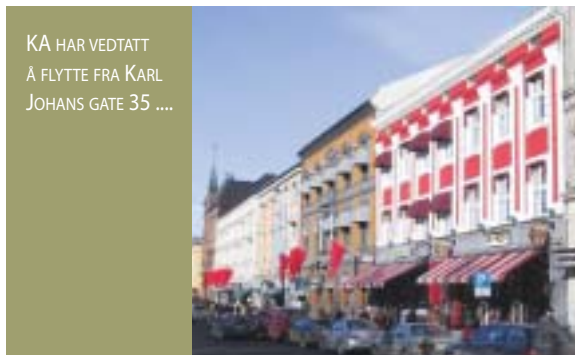
Hva så med KAs plass i kirkebildet og markedsmessige situasjon?

Gjennom ivaretagelse av prosjekter og oppgaver som KA har fått ansvar for inngår man et tett og forpliktende samarbeid med kirke departementet, Kirkerådet, Riksantikvaren, arbeidstakerorganisasjonene o.a. Dette styrker KA som en seriøs samarbeidspartner i kirken. I forhold til samarbeidspartnere er det grunn til å peke på et stadig sterkere samarbeid med Kultur- og kirke departementet (KKD). I 2003 er det etablert tettere og mer formalisert samarbeid med Kirkerådet, både på politisk- og administrativt nivå. Dette venter vi vil bære frukter i årene som kommer. Det dreier seg både om å finne en tjenlig arbeidsdeling og gode samarbeidsformer. Også samarbeidet med KS er godt, både på tariffsidene og i det som handler om kirkens rammebetingelser.

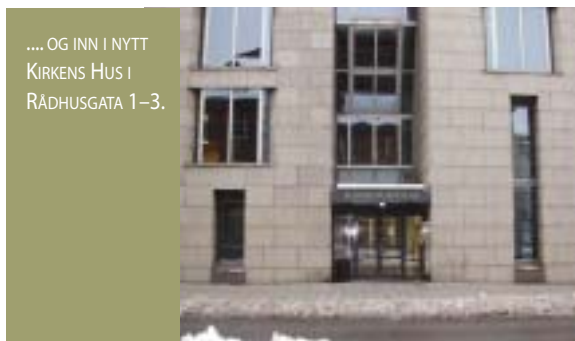
KA har alle felleråd som medlemmer og en rekke menighetsråd og enkelte andre stiftelser og organisasjoner. Kampen om fellerådsmedlemmene er ikke stor, noe som gir KA en "monopolsituasjon" som både er gunstig, men som samtidig kan bli en sovepute. Landsrådet påla styret å arbeide med vedtektene. Dette arbeidet i 2003, vil gi mulighet for en sterkere drøfting av KAs profil og rolle også overfor andre markedssegmenter.

Mediamessig får KA gjennomslag når det gjelder kirkeøkonomi, når det er tyngre konfliktsaker, når kirken brenner osv., men det er vanskeligere å nå fram med saker av forvaltningspolitiske saker, der de enkle overskrifter ikke passer.

Ettersom KA ikke "mener" så mye om kirkepolitiske saker, ligger det vel i sakens natur at man ikke blir så synlig i mediebildet. Samtidig er det ikke sammenheng mellom medieoppmerksomhet og det arbeid KA legger ned i et langsiktig strategisk arbeid for medlemmene. Av enkeltsaker kan nevnes arbeidet med kvalitet, integrering av flyktninger, helse/kirke m.v.

KA har i løpet av året inngått leieavtale med OVF om lokaler i det nye Kirkens Hus. Flyttingen er planlagt å skulle skje i slutten av 2004. En rekke sentrale kirkelige organer og organisasjoner vil ha sine kontorer der. Vi har store forventninger til dette, og tror det vil være til beste for KAs medlemmer og til det samarbeidsklimaet man er avhengig av i disse viktige år for kirken og dens organer.

Styrets virksomhet

Styret har i 2003 vært slik sammensatt:

- Arne Lerheim, leder
- Benita Christensen, nestleder
- Ove-Johnny Velle
- Elin Saltrøe
- Geir Sørebo
- Berit Brenden Bredli
- Erling Birkedal
- Ingrid Hauge Lundby
- Kari Øritsland

STYRET I KA 2002–2005: FV. GEIR SØREBØ, BJØRGVIN, OVE JOHNNY VELLE, BORG, KARI ØRITSLAND, BJØRGVIN, BERIT BRENDEN BREDLI, HAMAR, ARNE LERHEIM (STYRELEDER), MØRE, INGRID HAUGE LUNDBY, OSLO, ELIN SALTRØE, AGDER, ERLING BIRKEDAL, IKO, BENITA CHRISTENSEN, TUNSBERG.

Styret har hatt 6 styremøter og har behandlet i alt 45 saker. Et av styremøtene ble gjennomført i forbindelse med en studietur til Danmark 28.–31. august. Styrets arbeidsutvalg har deltatt på 2 møter med Kirkerådets arbeidsutvalg. Styrets leder og nestleder har sammen med direktøren deltatt på nordisk arbeidsgiverkonferanse. Styrets nestleder representanter KA i Kirkerådets reformgruppe sammen med viseadm. dir.

For å kunne finansiere en årlig studietur, har styret også i 2003 valgt å ikke ta ut honorar for arbeidet i styret. Leder har fått utbetalt et honorar på kr. 40.000 for arbeidsoppgaver som blir ivaretatt mellom styremøtene.

Det ble avholdt Landsråd i Kommunenes Hus i Oslo 3.–4. april 2003.

Ved utgangen av 2003 hadde KA 435 A-medlemmer (kirkelige fellesråd), 93 B-medlemmer (menighetsråd,

barnehager, stiftelser og organisasjoner som har overdratt partsansvaret) og 40 C-medlemmer (menighetsråd, bispedømmeråd og organisasjoner som ikke har overdratt partsansvaret). I løpet av året er tallet på B-medlemmer redusert med 3. Tallet på C-medlemmer er økt med 1.

Sekretariatet

Sekretariatet har også i 2003 vært ledet av Frank Grimstad. Sekretariatet er inndelt i forhandlingsavdeling, forvaltningspolitisk avdeling, kompetanseavdeling og administrasjonsavdeling.

Ved inngangen til 2003 hadde KA 17 fast ansatte i til sammen 15,9 årsverk. I tillegg overtok KA fra årsskiftet, arbeidsgiveransvar for leder for Kapellprosjektet. Fra 1. september ble det opprettet egen stilling som avdelingsleder for forvaltningspolitisk avdeling. Fra samme dato ble det engasjert en studiekonsulent i en midlertidig ansettelse.

Det har vært engasjert prosjektleder i 75 % stilling til Rekrutteringsprosjektet og prosjektleder i 30 % stilling for prosjektet "Kirkeoppvarming – miljøriktig og energi-effektiv" (KME). Fra 1. august har det vært engasjert spesialrådgiver i 100 % stilling for å delta i arbeidet med å etablere en kirke database og utvikle forsikringsordning for kirkebygg.

KA tilstreber å ha lik fordeling mellom kvinner og menn i virksomheten, fortrinnsvis lik fordeling på alle nivå og i alle avdelinger. Det er ved utgangen av året ansatt 9 kvinner og 13 menn. I ledergruppen er det 2 kvinner og 3 menn. Ved ledighet i stillinger oppfordres kvinner spesielt til å søke i de avdelinger der kvinner er underrepresentert.

Sekretariatet har hatt 2 lengre sykemeldinger i 2003. Samlet sykefravær har vært 285 dager. Dette utgjør vel 6 % av den totale arbeidstid. Sykefraværsprosenten ligger på gjennomsnittet av fraværet i næringsgruppe *Interesseorganisasjoner*. Dette fraværet er noe lavere enn gjennomsnittlig fravær blant alle arbeidstakere.

KA er i løpet av året blitt en IA-bedrift, dvs. har inngått samarbeidsavtale med trygdetaten om et mer inkluderende arbeidsliv.

FORVALTNINGSPOLITISK AVDELING BLE ETABLERT I 2003. DEN LEDES AV AVDELINGSSJEF ØYSTEIN DAHLE KRAFT. FRA VENSTRE RÅDGIVER ØYVIND GRUE, SPESIALRÅDGIVER OVE VIRIK JØRGENSEN, SPESIALRÅDGIVER MAX INGAR MØRK, AVDELINGSSJEF ØYSTEIN DAHLE KRAFT OG PROSJEKTLÉDER HELGE SVENDSEN.

Arbeidsgivervirksomhet

SÆRAVTALER

Avtaleperioden for de sentrale særavtalene utløp pr. 31.12.2002, og partene gjennomførte forhandlinger om revisjon av disse i løpet av januar i 2003. Materielt representerte ikke disse forhandlingene vesentlige utfordringer, men det ble foretatt en del viktige tilpassinger i forhold til helheten.

Det nye i disse forhandlingsrundene var at partene var enige om å utvikle felles veiledninger til tre av avtalene. Veiledningene er trykket sammen med selve avtaletekstene, og erfares å være til betydelig hjelp for partene lokalt til å forstå og anvende avtalene i tråd med de sentrale parters forutsetninger. Med disse veiledningene forebygges lokale uenigheter, og de representerer

PARTENE SAMLET TIL ETT AV FORHANDLINGSMØTENE OM NYE SÆRAVTALER. PÅ DEN ENE SIDEN AV BORDET, ALENE, KAs FORHANDLINGSSJEF STEINAR MOEN. ARBEIDSTAKERPARTENE ER SAMLET PÅ DEN ANDRE SIDEN, FRA V.: LENE STÅHL, UTDANNINGSFORBUNDET, ROY TOMMY JENSEN, KFO, LIV SCHI ERIKSEN, NKF OG GUNNAR JESS, MFO. BILDET ER TATT AV KAs SIGURD HUKKELBERG, SOM OGSÅ DELTOK I FORHANDLINGENE.

et viktig eksempel på hvordan partene sentralt har arbeidet systematisk over tid for å utvikle konsensus om avtaleforståelsene i de konkrete arbeidsforholdene.

ARBEIDSTID

Under forhandlingene om særavtalene, ble partene enige om å arbeide videre med noen punkter om arbeidstid og arbeidsplanlegging i et partssammensatt utvalg. Utvalget arrangerte en lukket konsultasjon i september med bistand av jurister med dette som spesialer. Resultatet av arbeidet ventes ferdig i løpet av første halvdel av 2004.

HTA-REVISJON 2. AVTALEÅR

I forhandlingene om 2. avtaleår ble partene enige om et resultat som ikke innebar lønsmessige tillegg i 2003 ut over dem som allerede ble gitt ved tariffrevisjonen i 2002. Det ble nedsatt noen partsammensatte utvalg for å utrede spørsmål knyttet til lavtlønnsgaranti, likelønn, deltid og pensjon.

O-KURS

Partene ble i 2002 enige om å foreta et kronetrek av arbeidsgiver og arbeidstakere lokalt. Disse midlene skulle bl.a. benyttes til en bred opplæring i Hovedavtalens reguleringer om medbestemmelse og tillitsvalgtdordningen. Det er utviklet kursmateriale i en partssammensatt arbeidsgruppe, og det er avholdt 6 av i alt 17 kurs i 2003. Kursene ledes i fellesskap av en representant fra KA og en fra arbeidstakerorganisasjonene sentralt. Målgruppen er både daglige ledere, tillitsvalgte og medlemmer i administrasjonsutvalg. Erfaringene med kursene er gode, med relativ god oppslutning.

OPPLÆRING AV VERNEOMBUD

KA har sammen med Kultur- og kirke departementet i 2003 arbeidet for å etablere en felles opplæring av ledere og verneombud for presteskaper og for fellesråd. Oppdraget med å arrangere og stå for opplæringen er gitt til Kommunal Kompetanse og Diakonhjemmets høgskole i samarbeid, mens KA og KKD har bidratt til det innholdsmessige, og til noe av den praktiske organiseringen. Det skal gjennomføres et pilotkurs i Tunsberg i 2004. KA anser det som svært viktig at både ledere og verneombud i begge "linjene" får den

samme opplæringen, og i felleskap kan drøfte arbeidsmiljøutfordringer på den enkelte arbeidsplass.

AKAN

KA inviterte i 2003 til et møte for å sette fokus på AKAN-arbeidet i den lokale kirke der en representant for AKAN orienterte. Arbeidet er videreført i en parts-sammensatt arbeidsgruppe. Første målsetting er å utarbeide en informasjonsbrosjyre til utdeling på alle arbeidsplasser. Kirkerådet og Kirkedepartementet deltar også i dette arbeidet.

REGIONALE FAGDAGER/ ARBEIDSGIVERKONFERANSER

Forhandlingsavdelingen har i 2003 deltatt på regionale fagdager om ledelse av fagstillinger, og med arbeidsgiverkonferanser foran tariffoppgjøret i 2004. På disse samlingene er også arbeidsgiverpolitiske temaer satt på dagsorden.

TJENESTEORDNINGENE

Kirkerådet igangsatte i 2003 en evaluering av Tjenesteordningene for diakon, kateket og kantor, med tanke på revisjon av ordningene. KA har vært aktive i dette, og har hatt et konstruktivt samarbeid med Kirkerådet med målsetting om å få fastsatt tjenlige forskrifter som gagner fellesrådenes og menighetsrådenes virksomheter.

LØPENDE RÅDGIVING

Svært mye av forhandlingsavdelingens tid går med til løpende rådgiving, skriftlig og pr. telefon. Det ytes også en ikke ubetydelig bistand i konkrete saker ute i det enkelte fellesråd.

betingelser og støtte til arbeidet med organisering og utvikling av virksomheten stått sentralt også i 2003.

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

KA har hvert år siden 1997 gjennomført økonomiundersøkelser blant medlemmene for å dokumentere utviklingstrekk i de økonomiske rammebetingelser overfor politiske myndigheter. Vinteren 2003 gjennomførte KA en slik undersøkelse som ble presentert overfor politikere og sentrale samarbeidspartnere på en større konsultasjon. Undersøkelsen viste en forverring av den økonomiske situasjon for fellesrådene og fikk mye medieoppslag. Konsekvensene av utviklingen var redusert aktivitet og redusert av vedlikeholdet av kirkene. I mer begrenset omfang førte utviklingen til oppsigelser og stengte kirker.

Den vanskelige situasjonen skyldes dels at det er et stort etterslep på vedlikehold, dels at ikke alle kommuner oppfyller sine forpliktelser og dels at heller ikke staten følger opp med lønns- og prisjustering av sine tilskuddsordninger. KA har derfor prioritert arbeidet for å ansvarliggjøre kommunestyrene, dels ved heftet "Kirken i lokalsamfunnet" og dels ved bistand til det enkelte medlem i møter med kommunen. I tillegg har KA lagt stor vekt på at staten heller ikke kan unntas for ansvar for situasjonen. Stortinget vedtok i revidert nasjonalbudsjett å bevilge 25 millioner kroner for å bidra til forbedring av fellesrådenes økonomiske situasjon.

Diskusjonene om kirkeøkonomi i 2003 viste også at arbeidet med hvilke kriterier som skal legges til grunn for fordeling av tilskudd bør prioriteres i årene som kommer. KA har startet arbeidet med å vurdere spørsmålet om hva som er rettferdig fordeling mellom små og store fellesråd. Det videre arbeidet med dette vil stå sentralt de nærmeste år. Diskusjonene viste også at arbeidet med fellesløsninger som kan virke utgiftsbesparende for medlemmene, blir stadig viktigere.

BYGNINGS- OG EIENDOMSFORVALTNING

Fellessrådene er forvaltere av 1700 kirker og ca. 3000 kirkegårder med tilhørende bygninger. Kirker og kirkegårder har en sentral plass i kirkens virksomhet ved siden av at de er sentrale elementer i vår nasjonale kulturarv.

Virksomhetsutvikling

KA har helt fra starten i 1990 lagt vekt på at det er en sammenheng mellom rammebetingelser, virksomhetens karakter og det arbeidsgiveransvar som skal utøves. Derfor har arbeidet med medlemmenes ramme-

Når det gjelder **kirkene**, har KA i 2003 arbeidet i hovedsak langs tre linjer:

■ Økonomi

Gjennom økonomiundersøkelsen dokumenterte KA et vedlikeholdsetterslep i milliardklassen. KA fremmet forslag overfor politiske myndigheter om en "kirkebyggpakke" på to milliarder. Dette fikk ikke flertall, men KA er representert i et utvalg. Regjeringen nedsatte i desember med formål å se på det lokale vedlikeholdsbehov på offentlige bygninger, herunder kirker.

■ Enøk

KA har sammen med Riksantikvaren, Kirkerådet og kirkekonsulentene gjennomført et større enøkprosjekt som viser mulighet for innsparing på titalls millioner pr. år, samtidig som det er mulig å kombinere verne- og brukerinteresser og på sikt redusere vedlikeholdsbudsjettene. Utvikling av nettverk i det enkelte bispedømme vil stå sentralt i det videre arbeid.

■ Kirkebygningsdatabase

KA har i 2003 fått midler til en sentral bygningsdatabase som vil bidra til å ivareta ansvaret for kirkene på en kvalitativt bedre måte. Arbeidet har foregått i et samarbeid mellom KA, KKD og RA. Partene har store forventninger til at denne databasen som et verktøy innenfor vedlikehold, forsikring, enøk osv.

Det er også forberedt en større nasjonal kirkebyggkonferanse i Narvik i 2004.

Når det gjelder **kirkegårdene** har KAs innsats i 2003 i hovedsak vært knyttet til:

- Fellesråd – kommune. Flere kommuner viser interesse for å overta større deler av driften
- Sikring/forsikring av gravminner
- Avgifter/juridiske spørsmål

FORSKRIFTER OG REGELVERK

Regelverk som berører medlemmenes virksomhet er knyttet opp mot allmenne forskrifter som berører medlemmenes virksomhet og mer særskilte regler og forskrifter. Mot slutten av året ble det vedtatt ny lov om kompensasjon av mva. for kommuner og fylkeskommuner mv. Både loven og tilhørende forskrifter omfatter fellesrådene og medfører utfordringer der KAs assistanse etterspørres.

Når det gjelder særskilte kirkelige regelverk, har aktiviteten særlig vært knyttet opp mot arbeidet med nye økonomiforskrifter for fellesråd og menighetsråd. KA har deltatt i utarbeiding av forskriftene og har i samarbeid med Norges Kommunerevisorforbund gjennomført en omfattende kursrunde.

KA deltok i arbeidet overfor politiske myndigheter for at Den norske kirke skulle omfattes av ordningen med skattefritak for gaver til ideell virksomhet. Dette fikk gjennomslag i statsbudsjettet for 2004.

KA har også vært aktive i utviklingen av nye tjenesteordninger for prost og menighetsprest. Dette vil bli viktige elementer i å tilrettelegge et bedre samspill mellom embete og råd. KA har videre i samarbeid med IKO deltatt i arbeidet i Barne- og familiedepartementet knyttet opp mot likebehandling av private og kommunale barnehager.

FORSØKS- OG UTVIKLINGS ARBEID

I 2003 ble både behovet for rasjonalisering og effektivisering og behovet for utviklingsarbeid vektlagt henholdsvis i revidert nasjonalbudsjett og statsbudsjettets omtale om kirkelig virksomhet. KA ble tildelt rollen å bidra til dette. Det har skjedd i hovedsak på to måter:

■ Forsøk og utvikling

KA arrangerte en større konferanse med ca. 100 deltakere som fokuserte på ulike samarbeids- og forsøks tiltak for å optimalisere kvalitet og sette kirken i stand til å utvikle virksomheten. KA utlyste forsøksmidler. Det kom inn ca. 30 søknader og KA har fordelt ca. 1 million til slike tiltak.

■ Effektivisering

Gjennom regionale fagdager har KA satt søkelyset på mulighetene for rasjonalisering og effektivisering av kirkens virksomhet.

Kompetanseutvikling og opplæring

En av de fordeler som knytter seg til medlemskap i KA, er tilgang til KA som informasjons- og kompetansenettverk. KA har som målsetting at medlemmene gjennom sitt medlemskap både skal få rask informasjon om aktuelle forhold som angår medlemmenes virksomhet og rammebetingelser og skal få tilgang til arenaer og nettverk for faglig fordypning og oppdatering særlig innenfor arbeidsgiverrelaterte spørsmål.

KA opptrer videre på vegne av sine medlemmer i et sentralt partssamarbeid og overfor aktuelle utdanningsinstitusjoner (universiteter/høgskoler) når det gjelder utvikling av relevante etterutdanningstilbud for de tilsatte i KAs medlemsorganisasjoner.

ARBEIDSGIVEROPPLÆRING

Det største breddetiltaket i 2003 når det gjelder arbeidsgiveropplæring har vært de regionale fagdager som arrangeres på bispedømmenivå. Gjennomsnittlig deltar ca. halvparten av landets kirkeverger på disse fagdagerne. Fagdagerne i 2003–2004 har hatt som målsetting å gi innføring i de brukerorienterte kvalitetssystemer som i økende grad tas i bruk innenfor offentlig forvaltning og igangsette drøftingspros-

ser på egnetheten av slike systemer innenfor kirken. Fagdagerne har også inneholdt en sesjon omkring forebygging og beredskapsplaner knyttet til seksuelle overgrep i kirkelige sammenhenger. Begge problemstillingene har fått god evaluering fra deltakerne.

GRUNNKURS FOR NYE KIRKEVERGER

Det er i 2003 gjennomført en ukes grunnkurs for nye kirkeverger med ca. 20 deltakere. Grunnkurset gir innføring i kirkelig lov- og avtaleverk og presenterer kirkens organisasjon og ledelsesstruktur. Grunnkurset er kunnskapsorientert og har som målsetting å gi nødvendig innføring i særskilte organisatoriske forhold/bransjekunnskap som knytter seg til å arbeide i Den norske kirke.

KAS LEDERUTVIKLINGSPROGRAM (2002–2003)

KAs lederutviklingsprogram ble avsluttet våren 2003 med ca. 15 deltakere. Lederutviklingsprogrammet forutsetter kjennskap til de forhold som omhandles på grunnkurset og fokuserer i sterkere grad på forståelsen av egen lederrolle og av kirken som organisatorisk kontekst for utøvelse av ledelse. Programmet er gjennomført i samarbeid med Høgskolen i Volda. Mange av deltakerne har avlagt eksamen ved høgskolen sommeren/høsten 2003.

LEDELSE I KIRKEN

KA arrangerte i juni 2003 en større konferanse for kirkelige ledere i samarbeid med MF og Diakonhjemmets høgskole. Ca. 70 deltakere var påmeldt og ulike faglige temaer ble belyst.

KA har høsten 2003 utgitt en fagartikkelsamling om "Ledelse i kirken". KA ønsker gjennom slike publikasjoner å bidra til fagutvikling innenfor feltet kirkelig ledelse. Artikkelsamlingen er oversendt ulike kirkelige utdanningsinstitusjoner for vurdering som mulig pensumlitteratur og er for øvrig solgt i flere hundre eksemplarer.

KA har i 2003 initiert at det fra våren 2004 blir igangsatt et videreutdanningstilbud i "Ledelse av frivillige medarbeidere". En større strategikonsultasjon ble arrangert i januar 2003, og ideene derfra er fulgt opp av en prosjektgruppe med bred kirkelig representasjon. KA har vært ansvarlig prosjektleder.

STABSUTVIKLING OG KONFLIKTHÅNDTERING

KA har i 2003 deltatt i styringsgruppen for "Verdibasert stabsutvikling" i Stavanger bispedømme der en rekke kirkelige staber fra Stavanger bispedømme har deltatt. KA har også bidratt med foredrag etc. ved prosjektsamlingene. I samarbeid med Institutt for sjelesorg, Modum, har KA arrangert et kursprogram i konflikt-håndtering med ca 30 deltakere. Kursprogrammet har gått over to samlinger à 3 dager og har hatt både kirkeverger og prester/proster som deltakere.

LANDSKONFERANSE FOR KIRKEVERGER

I oktober 2003 var Solstrand plassen for KAs Landskonferanse for kirkeverger. Lederforum for Norges Kirkevergelag og regionale representanter fra Bjørgvin tok hovedansvaret i samarbeid med KAs sekretariat. Konferansen samlet nesten 160 av landets kirkeverger til faglig påfyll. Første dag av konferansen var samordnet med den nasjonale konferansen for landets proster.

PARTSSAMMENSATT ARBEID

KA har et nært partssamarbeid på etterutdanningsfeltet både gjennom EVU-utvalget (Etter- og videreutdanningsutvalget) og gjennom samarbeidsutvalget med Den norske kirkes kateketforening (DNKK). På bakgrunn av OK-trekket fra forrige lønnsoppgjør har EVU-utvalget støttet og igangsett en rekke tiltak. I tillegg har KA og DNKK i fellesskap gitt tilskudd både til individuelle, regionale og sentrale etterutdannings tiltak for kateketer.

KVALITET OG VERDIGHET

En av hovedsatsningene innenfor det partsammensatte arbeid har i 2003 vært oppfølging av rapporten "Kvalitet og verdighet" som omhandler kirkegårds tilsattes kompetansebehov. Informasjonstiltak har på dette området vist seg å være det viktigste og det er utviklet sektorspesifikke rundskriv både om lærlingordningen og om vurdering av realkompetanse. Det er utviklet en egen informasjonsbrosjyre om anleggs-gartnerfaget som egnet fagutdanning for kirkegårdsarbeidere.

KIRKETJENERSKOLEN

En annen hovedsatsning i KA, som har gått over flere år, har vært oppbyggingen av Kirketjenerskolen. I 2003

har arbeidet med Kirketjenerskolen III skutt fart. Dette er et ressurskrevende pedagogisk nybrottsarbeid som aktualiserer en rekke verdimesige og pedagogiske utfordringer for kirken som arbeidsplass.

Kirketjenerskolen III skal foreligge ferdig høsten 2004 og utviklingsarbeidet skjer i KAs kompetanseavdeling. I 6 av 11 bispedømmer er det ved utgangen av 2003 gjennomført opplæring i Kirketjenerskolen II. I alt 200 kirketjenere m.m. har deltatt i denne opplæringsrunden som gjennomføres i samarbeid med NKI, Riksantikvaren og kirkekonsulent Arne Sæther. Bispedømmerådene/fellesrådene har påtatt seg oppgaven som lokal kursoperatør.

KIRKELIG UNDERVISNING

Den tredje hovedsatsningen i 2003 er begrunnet ut fra utviklingen innenfor kirkelig undervisning. Trosopp-læringsreformen som ble vedtatt i Stortinget våren 2003 samtidig som oppslutningen om kirkelig konfir-masjon fortsetter å synke særlig i en del av de større byene, representerer store utfordringer for kirkelig undervisningspersonell. KA og DNKK har i 2003 tatt et felles initiativ for å mobilisere ulike kirkelige aktører til økt satsning på etterutdanning for disse stillingskate-goriene. Både Kirkerådet, Sentralt prosjektsekretariat for trosopplæring og Presteforeningen har sluttet opp under initiativet og er medarrangører av en større strate-gikonsultasjon som skal arrangeres i februar 2004.

KA HAR I 2003 PRODUSERT FØLGENDE BØKER/VEILEDNINGSHEFTER:

- Sentrale særavtaler 01.01.2003–31.12.2004
- Kvalitet og verdighet – en rapport om gravferds-sektorens kompetansebehov
- Lønns- og Personalstatistikk pr. 01.10.2002
- Kirkeplanleggeren
- Kirken i lokalsamfunnet/Kyrkja i lokalsamfunnet
- Ledelse i kirken
- Å være barnehageeier

KA sender regelmessig ut rundskriv til medlemmer, til abonnenter på rundskrivsendingene og til samarbeids-partnere. 30 rundskriv ble sendt ut i 2003.

Medlemsbladet – KA-forum – kom ut med 6 nummer i 2003, opplaget er 1800.

KURS, SEMINARER, KONFERANSER M.V. ARRANGERT AV KA I 2003:

	Deltakere	Kursdøgn
Lederutviklingskurs våren 2003	15	75
Hvem leder menigheten?	36	36
Grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere	22	88
Kirkelederkonferanse 2003	69	138
Arbeidsgiverkonferanser/Regionale fagdager	79	158
Regionale fagdager	424	592
Samling for fellesrådsledere: 2 regionale	23+18	69
Høstkonferansen for kirkeverger 2003	158	474
Storkommunekonferanse 16. juni	52	52
Interkommunalt samarbeid i kirken	84	168
Utenlandske kirkemusikere	3	9
Strategikonferanse for ledelse av frivillige	30	60
Kurs i medbestemmelse og tillitsvalgtordningen	234	328
Kurs i nye økonomiforskrifter	601	601
Den rekrutterende kantor	18	18
Totalt	1866	2866

I samarbeid med andre har KA vært arrangør av to seminarer på Konferansen for europeiske kirker (KEK) i Trondheim og en Helse/Kirke-konferanse i Oslo der spørsmålet om kirkens rolle i forhold til flyktninger ble fokusert.

Staben i KA har deltatt på konferanser og kurs i regi av medlemmer, bispedømmeråd, høgskoler m.v.

KAs økonomi

BETTY HAGA ER VISEADMINISTRERENDE
DIR., MED ANSVAR FOR BL.A. KAs
ØKONOMI

Regnskapet for 2003 viser at de samlede driftsinntekter i 2003 har vært kr. 26.977.054, driftskostnadene har vært kr. 21.573.492. KA har et overskudd etter finansposter og overføring til NKVL-fond og bundne formål, på kr. 336.242.

Den store veksten i omsetningen i 2003 skyldes primært store overføringer fra KKD knyttet til database/forsikringsordning og forsøks- og utviklingsarbeid.

De senere år har ca. 50 % av driftsinntektene kommet fra medlemskontingenten, ca. 13 % vært knyttet til kursvirksomheten, 5 % kommet fra salg av materiell og øvrige inntekter. I overkant av 30 % av driftsinntektene har vært knyttet til oppgaver KA får midler for å ivareta på vegne av/etter oppdrag fra andre.

I 2003 er dette bildet noe forandret da inntektene som KA får for å ivareta oppgaver på vegne av/etter oppdrag fra andre, utgjør i overkant av 50 % av de samlede inntekter. (Se oversikten over prosjektmidlene på neste side.)

Tabellen under viser utviklingen i omsetningen fra 1997–2003.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Inntekter	8,5 mill.	9,8 mill.	11,4 mill.	11,3 mill.	15,7 mill.	17,6 mill.	27,0 mill.
Kostnader, renter og avsetninger	8,4 mill.	9,4 mill.	11,2 mill.	11,3 mill.	15,7 mill.	18,0 mill.	26,7 mill.
Resultat	0,1 mill.	0,4 mill.	0,2 mill.	0,0 mill.	0,0 mill.	-0,4 mill.	0,3 mill.

Nedenfor følger en oversikt over prosjektmidler, hvor mye som er mottatt og hvor mye som er ubrukt ved årsskiftet.

Prosjekt	Mottatt tilskudd fra			Overført fra 2002	Benyttet 2003	Overført til 2004
	KKD	OVF	andre			
EVU-OK-midler			-1154	-136	992	-298
Rekruttering	-1 200				958	-242
Kateketmidler	-1 700			-334	1 599	-435
Kompetansemillion	-1 000			-45	1 010	-35
Kirketjenerskolen III			-188	-60	-38	-286
Frivillighet		-50		-55	-34	-139
Kirkeoppvarming	-350	-350	-203	-150	797	-256
Nettverk (energiøkonomisering)	-200				0	-200
Kapellprosjekt		-562			554	-8
Database/forsikringsordning	-2 705				1 345	-1 360
FOU	-2 756				781	-1 975
Kopinor-undersøkelse		-310			310	0
Informasjonsarbeid		-165			165	0
Ansvarsforsikring	-290				290	0
Div. midler						-20
Sum	-10 201	-1 437	-1 545	-780	8 729	-5 254
Endring tilskuddsmidler + EVU /OK-midler i balansen						-4 474

Negative tall er inntekter, positive tall er kostnader

Styret har hatt som målsetning å styrke KAs egenkapital. Etter et negativt driftsresultat i 2002, har målsetningen vært å få et overskudd på kr. 250.000 hvert år i denne landsrådsperioden. I 2003 ble overskuddet noe

større enn budsjettert. Styret har ikke planer om å avsette overskuddet til bestemte formål, men ønsker inntil videre å ha midlene stående som ubunden egenkapital. De årlige budsjett-drøftinger vil avklare om det blir aktuelt å bruke noe av midlene.

Balanseregnskap

	31.12.2003.	31.12.2002.
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Inventar og utstyr	357 400	400 669
Sum varige driftsmidler	357 400	400 669
Sum anleggsmidler	357 400	400 669
Omløpsmidler		
Lager av varer	124 939	185 025
Forsk.betaling til leverandører	62 490	102 964
Kundefordringer	260 289	105 805
Andre fordringer	250 278	628 644
Forsk.betaling tilskudd		183 364
Påløpte inntekter		44 866
Forskudd	16 925	31 000
Interimskonto	-1 092	-3 000
Kasse	1 211	1 362
Bank	7 068 714	1 270 663
Bank	-	63 110
Skattetrekkkonto	434 868	362 977
Sum omløpsmidler	8 218 622	2 976 780
Sum eiendeler	8 576 022	3 377 449
EGENKAPITAL OG GJELD		
Opptjent egenkapital	-164 586	-164 586
NKVL-fond	-285 413	-293 853
Overskudd 2003	-336 242	
Sum egenkapital	-786 241	-458 439
Gjeld		
Evu/OK- midler	-297 181	-136 000
Rekruttering	-241 988	
Kateketmidler	-435 499	-334 459
Kompetansemillionen	-35 000	-45 000
Kirketjenerskolen III	-285 864	-60 000
Frivillighet	-138 971	-54 650
Kirkeoppvarming	-455 996	-150 139
Kapellprosjekt	-8 127	
Database/forsikring	-1 359 971	
FOU	-1 974 720	
Div.bundne midler	-20 000	
Sum	-5 253 317	-780 248
Påløpne feriepenger	-788 056	-677 544
Leverandørgjeld	-903 634	-753 581
Skattetrekk og andre trekk	-440 613	-348 837
Offentlige avgifter		
Oppgjørskonto mva	40 336	54 110
Skyldig arbeidsgiveravgift	-337 398	-319 716
Arbeidsgiveravg.feriepenger	-107 099	-93 194
Sum gjeld	-7 789 781	-2 919 010
Sum gjeld og egenkapital	-8 576 022	-3 377 449

Resultatregnskap

(alle tall i hele tusen kr.)

	Regnskap 2003	Rev.bud. 2003	Budsjett 2003	Regnskap 2002
Driftsinntekter	-14 254	-14 106	-13 317	-13 411
Tilskudd	-11 925	-10 338	-4 460	-3 976
Overført fra tidligere år	-797			
Sum driftsinntekter	-26 976	-24 444	-17 777	-17 387
Varekostnader	2 360	2 777	1 865	2 263
Lønnskostnader m.m.	9 236	9 730	8 656	8 078
Andre driftskostnader	9 976	11 911	7 230	6 851
Sum driftskostnader	21 572	24 418	17 751	17 192
Driftsresultat	-5 404	-26	-26	-195
Renteinntekter	-175	-225	-225	-188
Årets resultat (- er overskudd)	-5 579	-251	-251	-383
Avsatt NKVL-fond + bundne midler	5 243	0	0	759
Overskudd /Underskudd	-336	-251	-251	376

Oslo, 1. mars 2004

Frode Wigum

Benita Christensen

Ove Johnny Velle

Kari Øritsland

Erling Birkedal

Berit Brenden Bredli

Ingrid Hauge Lundby

Elin Saltrøe

Geir Sørebo

Frank Grimstad
Adm. dir.

Arne Lerheim
Styreleder

Årsrapporten er signert av de styremedlemmene som var tilstede på styremøtet 1. mars 2004

Omslagsbildet:

Steinkrossen på Tjora

er eit kjent symbol for mykje av den kyrkjelege aktiviteten i Sola, der KAs landsråd 2004 finn stad. Krossen som er avbilda, er ein av fire som stod att når dei reiv stavkyrkja i 1843. Ein vart øydelagd under krigen i 1940–45, medan to hamna i Bergen. Krossen ved Fantoft stavkyrkje utafor Bergen, kjem opphavleg frå Tjora. Krossane stammar truleg frå 900-talet og er mellom dei eldste teikn på kristen påverknad me kjenner.

Foto: S. Sigbjørnsen

**Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon**

Karl Johans gate 35, 0162 Oslo

Telefon 23 31 04 40

Telefax 23 31 04 50

E-post ka@ka.no

Nettsted www.ka.no